

ВТРУЧАННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ СУДОВИХ ОРГАНІВ (СТ. 376 КК УКРАЇНИ): АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО- ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

УДК 343.3/7

Постановка проблеми. У рамках суттєвої активізації та переведення у практичну площину процесів європейської і євроатлантичної інтеграції України проблематика судової реформи є ключовою та пріоритетною для країни. Реалізація державою узятих на себе у означеній площині зобов'язань органічно поєднується з необхідністю подолання чисельних труднощів, до основних з яких Стратегія розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки обґрунтовано відносить недоброчесність окремих суддів; неефективність системи фінансового, матеріально-технічного та соціального забезпечення гарантій незалежності судової влади; функціональну недосконалість системи органів суддівського врядування та самоврядування; низький рівень суспільної довіри до органів судової влади¹. Відтак, за рахунок втілення на практиці положень цього та інших стратегічних документів повинне відбуватися забезпечення незалежності інститутів правосуддя від будь-якого політичного впливу та їх підзвітності суспільству загалом.

Для учених-криміналістів проблематика незалежності судової влади, зокрема, є полем діяльності для з'ясування ефективності розроблення та реалізації кримінально-правового механізму впливу за втручання у процес здійснення правосуддя. Офіційні статистичні дані вказують на вкрай низьку якість роботи органів кримінальної юстиції із досудового розслідування та судового розгляду відповідної категорії деліктів [1; 2]. Згідно

1 Стратегія розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки: Указ Президента України від 11.06.2021 р. № 231/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/231/2021#Text> (дата звернення: 11.05.2023).

звітності судів першої інстанції, у 2020 р. на розгляді перебували 2 провадження по ст. 376 КК України (1 залишилося нерозглянутим, 1 – закрите); у 2021 р. – 2 (обидва провадження на кінець звітного періоду залишилися нерозглянутими); у 2022 р. – 3 (усі нерозглянуті). Інформація про склад засуджених осіб виявилася неінформативною у плані аналізу, адже відповідна статистика вказує лише на ч.1 ст. 377, залишаючи поза увагою ст. ст. 376, 378, 379 КК України. Не відкидаючи факту надмірної тривалості розгляду справ судами та ролі інших чинників об'єктивно-суб'єктивного змісту, зазначимо, що першопричину усе-таки пов'язуємо із допущеною органами досудового розслідування критичною диспропорцією співвідношення облікованих кримінальних проваджень та переданих до суду обвинувальних актів: 143/1 (2020 р.); 122/0 (2021 р.); 64/1 (2022 р.), на яку впливає також і складність отримання правильної кримінально-правової кваліфікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика забезпечення незалежності судової влади за допомогою правових засобів виступала предметом досліджень представників наук кримінально-правового циклу – у рамках аналізу складів відповідних кримінальних правопорушень, проблем їх розмежування, питань кваліфікації та перспектив удосконалення кримінально-правової охорони (Г. Є. Бершов, Є. М. Блажівський, Є.О.Бунін, Н. В. Довгань, О. О. Кваша, Р. В. Кархут, А. Г. Мартіросян, В.В. Мульченко, В. І. Осадчий, Л. М. Палюх, М. М. Сенько, М.В. Шепітько та ін.); кримінологічної характеристики та запобігання злочинам проти правосуддя (С. С. Мірошніченко, О. Г. Кальман, Т.Л.Кальченко, Л. М. Мар'єнко, Р. О. Ніколекно, О.М.Овчаренко, В.С.Яковлева, А. В. Яшин та ін.); криміналістичного опису ознак та проблем розслідування (С. О. Книженко). Чимало аспектів кримінально-правової характеристики ст. 376 КК України й надалі не втрачають актуальності наукового пізнання, через відсутність одностайності та існування полярних поглядів, осучаснення кримінально-правової доктрини та формування нових потреб правозастосування.

Метою статті є узагальнення дослідницьких позицій з приводу проблемних питань кримінально-правової кваліфікації

втручання в судову діяльність (ст. 376 КК України), – у частині розмежування з іншими складами злочинів, з подальшим формулюванням авторських міркувань (рекомендацій).

Виклад основного матеріалу. Окрім, власне, втручання в діяльність судових органів (ст. 376 КК України), закон про кримінальну відповідальність містить у своїй структурі й інші заборонні правила поведінки, суть яких зводиться до незаконного впливу на спеціальні категорії потерпілих осіб: ст.377 «Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного», ст. 378 «Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного», ст. 379 «Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя». Природньо, що таке розмаїття схожих форм протиправної поведінки зумовлює практичну необхідність вирішення проблеми їх співвідношення та відбору тієї чи іншої кримінально-правової норми до застосування у конкретній ситуації.

До того ж, як слушно зауважує Є. О. Бунін, одна вольова дія, пов'язана із втручанням в діяльність судових органів, може утворювати декілька злочинних посягань, які є ідеальною сукупністю злочинів (приміром, вплив шляхом надання неправомірної вигоди), а два та більше епізоди втручання в діяльність суду можуть оцінюватися як реальна сукупність злочинів, якщо такі діяння різняться за роллю, яку виконав суб'єкт злочину при його вчиненні у співучасті (чи він був виконавцем злочину, чи здійснив роль іншого співучасника) або різняться за стадією вчинення злочину [3, с.179].

У кримінально-правовій науці конкуренцію правових норм вважають наявною, коли: «одне діяння, яке підлягає кримінально-правовій кваліфікації за однією із статей КК, підпадає під ознаки двох або більше взаємопов'язаних статей (частин, пунктів статей) Особливої частини КК, кожна із яких потенційно може бути застосована до цього діяння» [4, с.385]; «у вчиненому діянні містяться ознаки елементів складів злочинів, що передбачені декількома (двома чи більше) кримінально-правовими нормами, кожна з яких претендує на застосування при кваліфікації

вчиненого суб'єктом злочину» [5, с.133-134]; «існує зумовлена наявністю у кримінальному законодавстві принаймні двох кримінально-правових норм, спрямованих на врегулювання одного питання, нетипова ситуація в правозастосуванні, коли при кримінально-правовій оцінці одного суспільно небезпечного діяння на застосування претендують дві (або більше) функціонально пов'язані чинні кримінально-правові норми» [6, с.207]; «одне діяння передбачене двома (чи більше) статтями Особливої частини КК, кожна з яких повністю охоплює вчинене, але при цьому має бути застосована лише одна стаття» [7, с.25-26]; «у ситуації, що виникає при застосуванні кримінально-правової норми (при кваліфікації кримінальних правопорушень), в процесі якої необхідно обрати одну норму, що підлягає застосуванню, із кількох можливих для повної і правильної кримінально-правової оцінки відповідної суми фактичних обставин» [8, с.160].

Спільним знаменником наведених визначень можна вважати те, що мова йде про вчинення лише одиничного злочину, й застосуванню підлягатиме лише одна кримінально-правова норма – та, що з більшою точністю відображає соціальну і правову природу відповідного акту антигромадської поведінки. Мова йде, відповідно, про конкуренцію загальної та спеціальної кримінально-правових норм.

Схожість ст. 376 та ст. ст. 377-379 КК України має місце у прояві як об'єктивних, так і суб'єктивних ознак складів. Втручання в діяльність судових органів полягає у впливі на суддю будь-яким способом, отже, застосування фізичного чи психічного насильства, умисне знищення чи пошкодження майна потерпілої особи теж можуть виступати способами втручання у діяльність судових органів. Крім того, у статтях 377-379 КК України діяння вчиняється у зв'язку з діяльністю потерпілого, пов'язаною зі здійсненням правосуддя. При вчиненні таких злочинів особа прагне: а) перешкодити потерпілому у момент посягання або у майбутньому, виконати обов'язки щодо здійснення правосуддя, б) помститися за виконання таких обов'язків у минулому. У свою чергу, суб'єктивною ознакою втручання в діяльність судових органів є бажання перешкодити виконанню службових обов'язків або добитися винесення неправосудного рішення [3, с.184].

З позиції О. О. Кваші, якщо втручання в будь-якій формі у діяльність судді визнається законодавцем перешкоджанням законній діяльності судді по здійсненню правосуддя, то і втручання в таку діяльність з тією ж метою у формі посягання на здоров'я, фізичну недоторканність (ст. 377 КК України), власність (ст. 378 КК України), життя (ст. 379 КК України) осіб, що здійснюють таку діяльність, слід розглядати як спеціальні склади втручання у зазначену діяльність. Науковець висновує, що усі перелічені норми можуть бути об'єднані, розглядатися спільно, оскільки являють собою різні форми протиправного втручання у діяльність судових органів. При цьому ст. 376 КК України являє собою ненасильницький вплив на суддю, в той час як інші розглядувані норми передбачають насильницький вплив на судові органи [9, с.232].

Співвідношення ст. 376 КК України (як загальної норми) із посяганнями на здоров'я, фізичну недоторканність, власність, життя осіб, що здійснюють правосуддя (ст. ст. 377-379 КК України, як спеціальних форм втручання) отримало свою підтримку і у наукових розвідках А. Г. Мартіросяна [10, с.70].

Є. О. Бунін також стверджує, що передбачені статтями 377-379 КК України діяння є по суті спеціальними видами втручання (впливу), відповідальність за які, виходячи з підвищеного ступеня їх суспільної небезпечності, виділена законодавцем у спеціальних нормах. Ст. 376 КК України є загальною нормою по відношенню до спеціальних, передбачених ст. ст. 377-379 КК України, у зв'язку з чим при вчиненні втручання, яке полягає у діях, передбачених наведеними нормами, саме вони застосовуються при кваліфікації. Одночасно учений вказує на виняток із зазначеного. Ці норми співвідносяться як загальна та спеціальні лише у тому разі, коли погроза вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна, заподіяння побоїв, легких, середньої тяжкості або тяжких тілесних ушкоджень, знищення або пошкодження майна, вбивство або замах на вбивство судді, присяжного чи народного засідателя були способом впливу на них з метою перешкодити виконанню обов'язків щодо здійснення правосуддя або добитися винесення неправосудного рішення. Якщо ж наведене було помстою за виконання ними обов'язків щодо здійснен-

ня правосуддя, в такому разі відсутня конкуренція загальної та спеціальних кримінально-правових норм [3, с.184-185].

Правило кваліфікації втручання в діяльність судових органів у поєднанні з психічним або фізичним насильством, знищенням або пошкодженням майна професійного судді, народного засідателя чи присяжного за спеціальними нормами (ст. ст. 377-379 КК України) знайшло своє часткове закріплення і у навчальній літературі та науково-практичних коментарях КК України¹.

Відмінна позиція науковців, висловлена у спеціалізованій літературі з цього приводу, зводиться до потреби кваліфікації означених видів протиправної поведінки як сукупності злочинів. На думку Є. М. Блажівського, якщо втручання в діяльність особи поєднане з діями, що утворюють самостійний злочин (опір, погроза або насильство, умисне знищення або пошкодження майна, посягання на життя тощо), вчинене належить кваліфікувати за сукупністю злочинів, що передбачають відповідальність за втручання в діяльність і за відповідними статтями Кримінального кодексу, які передбачають відповідальність за такі діяння [11, с.165].

Розмежування ст. 376 КК України зі ст. 377-379 КК України С. Є. Дідик та Р. В. Кархут вважають обґрунтованим пов'язувати з наявністю чи відсутністю факту прийняття суддею рішення по справі: 1) якщо втручання в діяльність судді шляхом погрози вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна, заподіяння побоїв, легких, середньої тяжкості або тяжких тілесних ушкоджень, знищення або пошкодження майна, вбивства або замаху на вбивство тощо мало місце до прийняття суддею рішення у справі (тобто здійснювалось з метою перешкодити виконанню ним службових обов'язків або добитися винесення неправосудного рішення) – діяння слід кваліфікувати за відповідною частиною ст. 376 КК України, а також за статтями про

1 Кримінальне право (Особлива частина): підручник / За ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського. Т. 2. Луганськ : видавництво «Елтон – 2», 2012. С.533; Злочини проти правосуддя: навч. посіб. за заг. ред. проф. В. І. Борисова, проф. В. І. Тютюгіна. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011. С.33-34; Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 2 : Особлива частина / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., допов. Х. : Право, 2013. С. 854.

відповідний злочин проти життя, здоров'я чи власності судді (ст. 377-379 КК України); 2) якщо вплив на суддю шляхом погрози вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна, заподіяння побоїв, легких, середньої тяжкості або тяжких тілесних ушкоджень, знищення або пошкодження майна, вбивства або замаху на вбивство тощо мав місце після прийняття суддею рішення у справі (здійснювалось як відплата у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя), то діяння слід кваліфікувати за ст. 377-379 КК України [12, с.99-100]. Видається, проте, що пропонований дослідниками алгоритм не враховує інший різновид переслідуваної злочинцем мети – перешкодити виконанню суддею своїх службових обов'язків, адже їх виконання не обов'язково повинно завжди супроводжуватися прийняттям тих чи інших процесуальних рішень по справі.

На думку Г. Є. Бершова, якщо спосіб впливу на суддю, присяжного сам по собі є злочинним, то дії винного належить кваліфікувати за сукупністю злочинів. Наприклад, у випадку порушення недоторканності житла судді, що є способом впливу на нього (як поєданого з висуненням погроз, вимог тощо, так і без такого), вчинене слід кваліфікувати за сукупністю злочинів, передбачених відповідними частинами ст. 164 та 376 КК України. Аналогічно слід кваліфікувати дії особи, яка з метою перешкодження службовій діяльності судді поширює в засобах масової інформації або ж у публічному виступі конфіденційну інформацію про суддю без його згоди – за сукупністю злочинів, передбачених ст. 182 та відповідною частиною ст. 376 КК України [13, с. 139].

А. М. Бойко та М. І. Мельник вказують, що випадки, коли формою впливу на суддю є погроза або насильство, вчинене за наявності підстав, підлягає кваліфікації за сукупністю злочинів, передбачених статтями 376 і 377. Якщо умисне знищення чи пошкодження передбаченого у ч.1 ст. 378 КК майна було вчинене з метою перешкодити виконанню суддею службових обов'язків або добитися винесення неправосудного рішення, вчинене слід кваліфікувати за сукупністю злочинів – за відповідними частинами статей 378 і 376 [14, с.1193, 1199-1200]. У той же час відповідної вимоги кваліфікації за сукупністю із втручанням випадків

посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, М. І. Мельник не формулює [14, с. 1201].

Спостерігаємо нечіткість наведених позицій та відсутність загального знаменника й у рамках спільного коментування статей КК України. До прикладу, Є. В. Фесенко оцінює вплив винної особи на суддю у формі погроз вбивством, насильством, знищенням або пошкодженням майна як злочин, передбачений ст.377 КК України. Т. В. Варфоломеева є більш категоричною, підтверджуючи сукупність відповідних частин ст. 378 та ст. 376, якщо умисне знищення або пошкодження майна названих осіб вчинялося з метою перешкодити виконанню суддею службових обов'язків або добитися неправосудного рішення [15, с.455, 458].

Під спеціальною кримінально-правовою нормою (спеціальною нормою кримінального права) прийнято розуміти норму кримінального права, яка є похідною від загальної та виділяється з неї у результаті диференціації правового регулювання шляхом конкретизації однієї чи кількох її ознак із метою зміни способу, а в окремих випадках – зміни меж регулювання та охорони певного виду суспільних відносин, рід яких регулюється або охороняється загальною нормою [16, с.80]. Ознаки складу злочину, передбачені у загальній нормі, повинні бути відображені у нормі спеціальній й крім них, у спеціальній нормі повинні міститися й інші ознаки, які деталізують, конкретизують (але не відмежовують) ознаки складу, що закріплені в загальній нормі. Деталізувати певні ознаки загальної норми у спеціальній можна, за словами О. К. Маріна, шляхом «вміщення у норму, крім основних (обов'язкових) ознак елементів складу злочину, так званих факультативних ознак, які тільки для спеціальної норми стають обов'язковими. Це можуть бути ознаки спеціального суб'єкта (ст. 117 КК ...), потерпілого (ст. 443 КК ...), конкретизація об'єктивної сторони шляхом зазначення способу вчинення злочину, знарядь вчинення злочину і т. д.» [6, с.173-174].

Висновки. Обстоюємо позицію, що співвідношення ст. 376 та ст. ст. 377-379 КК України необхідно оцінювати як конкуренцію загальної та спеціальних кримінально-правових норм із застосу-

ванням останніх при кваліфікації вчиненого. Спеціальні норми є результатом диференціації законодавцем кримінальної відповідальності за протиправний вплив на безпосередньо залучених до процесу здійснення правосуддя осіб, викликаной необхідністю закріплення більш суворих санкцій за відповідні посягання. Ознаки загальної норми (ст. 376 КК України) отримали свою деталізацію у спеціальних складах шляхом уточнення: **переліку потерпілих осіб** (за рахунок вказівки, окрім судді, на народного засідателя, присяжного, їх близьких родичів); **способів злочинної поведінки** (погрози вбивством, насильством або знищенням чи пошкодженням майна; умисного заподіяння побоїв, легких або середньої тяжкості тілесних ушкоджень, тяжкого тілесного ушкодження (ст. 377 КК України); умисного знищення або пошкодження майна (ст. 378 КК України); вбивства або замаху на вбивство потерпілої особи (ст. 379 КК України). Зайвим підтвердженням зазначеного є витримана загальна вимога до побудови санкцій кримінально-правових норм, за якої санкції спеціальної відрізняються від санкцій загальної у бік посилення чи пом'якшення (залежно від того, чи додаткові ознаки підвищують чи знижують ступінь суспільної небезпеки делікту). Санкції ст. ст. 377-379 КК України є на порядок більш суворими, ніж санкції ст. 376 КК України. Підтримуємо висловлену в літературі позицію, що кваліфікація поведінки винного суб'єкта, окрім ст. ст. 377-379 КК України додатково за ст. 376 КК України допустима лише за наявності реальної сукупності деліктів.

1. *Єдиний звіт про кримінальні правопорушення (2020-2022 роки)*. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення: 04.05.2023).
2. *Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження (2020 р.)*; URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2020; *Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження (2021 р.)*. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/zvitnist_21; *Звіт судів першої інстанції про розгляд матеріалів кримінального провадження (2022 р.)*. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/zvit_dsau_2022 (дата звернення: 04.05.2023).

3. Бунін Є. О. *Втручання в діяльність судових органів за Кримінальним кодексом України: аналіз складу злочину та питання кваліфікації: дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.08. Харків, 2015. 259 с.*
4. Навроцький В. О. *Основи кримінально-правової кваліфікації: Навч. посібник. К.: Юрінком Інтер, 2006. 704 с.*
5. Ус О. В. *Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: лекції / О.В. Ус. Харків: Право, 2018. 368 с.*
6. Марін О. К. *Конкуренція кримінально-правових норм: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2001. 228 с.*
7. *Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред В. В. Топчія; наук. ред. В. І. Антипова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.*
8. *Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень: навч. посібник / І. М. Сопілко, С. Я. Лихова, О. П. Куліков. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2022. 188 с.*
9. Кваша О. О. *Принцип незалежності суддів як гарантія протидії порушенням прав людини в Україні. Часопис Київського університету права. 2009. № 2. С. 229-233.*
10. Мартіросян А. Г. *Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність осіб, які здійснюють правосуддя: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Луцьк, 2011. 212 с.*
11. Блажівський Є. М. *Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність за кримінальним правом України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2010. 234 с.*
12. Дідик С. Є., Кархут Р. В. *Особливості кваліфікації втручання в діяльність судових органів за законодавством України та Республіки Польща. Науковий огляд. 2018. № 2(45). С. 92-111.*
13. Бершов Г. Є. *Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність судових органів: монографія / за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків: НікаНова, 2014. 228 с.*
14. *Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. та допов. Київ: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.*
15. *Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України: У 2 т. Т. 2 / За заг. ред. П. П. Андрушка, В. Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. 3-тє вид., перероб. та доп. К.: Алерта; КНТ; Центр учбової літератури, 2009. 624 с.*
16. Ус О. В. *Кваліфікація злочину при конкуренції спеціальних кримінально-правових норм. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2019. Випуск 56. Том 2. С.79-83.*

Медицький І. Б. Втручання в діяльність судових органів (ст. 376 КК України): актуальні питання кримінально-правової кваліфікації.

Стаття присвячена аналізу окремих проблемних питань кримінально-правової кваліфікації втручання в діяльність судових органів. Наголошується на важливості кримінально-правової охорони незалежності суддів, констатовано низьку якість роботи органів кримінальної юстиції із досудового розслідування та судового розгляду відповідної категорії деліктів. У рамках статті здійснено аналіз офіційних статистичних даних (2020 – 2022 роки), за результатами чого встановлено критичну диспропорцію співвідношення облікованих органами досудового розслідування кримінальних проваджень та переданих до суду обвинувальних актів, а також факти надмірної тривалості їх розгляду судами.

У статті узагальнено дослідницькі позиції з приводу розмежування втручання в діяльність судових органів з іншими різновидами протиправного впливу на залучених до безпосереднього здійснення правосуддя осіб, шляхом застосування психічного чи фізичного насильства; знищення або пошкодження майна; посягання на життя (статті 377-379 Кримінального кодексу України), виокремлено два основних підходи. Автором обстоюється позиція про співвідношення вказаних норм як загальної та спеціальних. Спеціальні норми ним оцінюються як результат диференціації законодавцем кримінальної відповідальності. Ознаки загальної норми отримали свою деталізацію у спеціальних складах шляхом уточнення переліку потерпілих осіб та способів злочинної поведінки. Зайвим підтвердженням слід вважати дотримання загальної вимоги до побудови санкцій кримінально-правових норм, за якої санкції спеціальних норм (стаття 377-379) відрізняються від санкцій загальної (стаття 376) у бік посилення (додаткові ознаки підвищують ступінь суспільної небезпеки деліктів). Підтримується позиція, що додаткова кваліфікація поведінки винного суб'єкта за ст. 376 допустима лише за наявності реальної сукупності деліктів.

Ключові слова: правосуддя, суддя, втручання, кримінально-правова кваліфікація, конкуренція кримінально-правових норм, розмежування.

Medytskyi I. B. Interference in the activity of judicial bodies (Article 376 of the Criminal Code of Ukraine): topical issues of criminal law qualification.

The article is devoted to the analysis of certain problematic issues of criminal law qualification of interference with the judiciary. The author emphasizes the importance of criminal law protection of judicial independence and notes the low quality of work of criminal justice authorities in pre-trial investigation and trial of the relevant category of torts. The article analyzes official statistical data (2020 - 2022) and reveals a critical disproportion between the ratio of criminal proceedings registered by pre-trial investigation authorities and indictments submitted to court, as well as the facts of excessive duration of their consideration by courts.

The article summarizes the research positions regarding the distinction between interference with the judiciary and other types of unlawful influence on persons involved in the direct administration of justice through the use of mental or physical violence; destruction or damage to property; and attempts on life (Articles 377-379

of the Criminal Code of Ukraine), and identifies two main approaches. The author advocates the position on the correlation of these rules as general and special. The author assesses special rules as the result of differentiation of criminal liability by the legislator. The features of the general rule are detailed in special corpus delicti by specifying the list of victims and methods of criminal behavior. The compliance with the general requirement for the construction of sanctions of criminal law provisions, whereby the sanctions of special provisions (Articles 377-379) differ from the sanctions of the general provision (Article 376) in the direction of strengthening (additional features increase the degree of social danger of torts), should be considered as an additional confirmation. The author supports the position that additional qualification of the guilty subject's behavior under Article 376 is permissible only if there is a real set of torts.

Keywords: justice, judge, interference, criminal law qualification, competition of criminal law provisions, delimitation.